Jüdische Pester Zeitung.

אויף דיעזער צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומעריערען
אונד דער פרענומעראציאָנס-טערמין
בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעס
ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאָן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיצנער בולוואר נומ' 29
וואָהין מאן אויך דיא פרענומעראציאָנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואָכענטליך
מאָנטאג, מיטטוואָך אונד פרייטאג,
אונד קאָסטעט
פיר עסטעררייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר. ע. וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר. ע. וו.
פיערטעליעהר. 2 גולד.50 קר. ע. וו.

פיר'ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— קר' ע' וו'
האלביעהריג 5 גולד.50 קר' ע' וו'
פיערטעליעה' 2 גולד.75 קר' ע' וו'

Nr. 2, דרייצעהנטער יאהרגאנג. | פעסט, מיטטוואָך ה שבט ה.תרמ"א. | Pest, den 5. Jänner 1881.

פאָרטדויערנדע יודען-העטצע אין בערלין.

דיא יודענהעטצע אין בערלין ניממט נאָך אימ-
מער קיין ענדע; זיא ווירד ביא יעדער זיך דארביע-
טענדען געלעגענהייט אויפ'ס נייע אין אנגריפף גע-
נאָממען אונד פאָרטגעזעטצט. אין דער נאכט פאָם
30-טען אויף דען 31-טען דעצעמבער פייערטען דיא
דייטשען יודענפיינדע דען שלוס דעס יאהרעס מיט
איינער געוואלטיגען יודענהעטצע אין איינער גראָ-
סען פאָלקס-פערזאממלונג, אונד אויך דיא נאכט
אויף דען 1-טען יעננער, דיא ניי-יאהרעסנאכט,
וואורדע מיט איינער יודען-שלעגערייא איינגעווייהט.
דיא הויפטקלאגע דער דייטשען געגען דיא יודען
בילדען נאָך אימער דער רייכטהום אונד דיא ביל-
דונג דער יודען. עס איזט אלזאָ דער נייד וועגען
דער מאטעריעללען אונד גייסטיגען איבערלעגענהייט
דער יודען. דער רייכטהום דער יודען ערעגטע
וואָהל אויך צו אללען צייטען דען נייד דער כריס-
טען, אונד ביא דען מייסטען יודען-פערפאָלגונגען,
דיא אים מיטטעל-אלטער שטאטטגעפונדען, האטטע
מאן עס הויפטזעכליך אויף דאס ג ע ל ד דער
יודען אבגעזעהען. אונטער דעם נאמען דער רעלי-
גיאָן קעמפפטע מאן, וועהרענד מאן אין ווירקליכ-
קייט נור דאס געלד מיינטע.

ביא אלל דעם אבער וואר אין פריהערען
צייטען דער נייד געגען דען רייכטהום דער יודען
ביא ווייטעם ניכט זאָ גראָס, ווייא ער היינטע איזט.
דיא כריסטען זאהען וואָהל אויך אין דען פריהע-
רען צייטען מיט מיסגינסטען בליקען אויף דאס גאָלד
אונד זילבער דער יודען, נאמענטליך אלס זיא דיא
יידישען פרייען מיט גאָלד, פערלען אונד יו-וועלען
בעהאנגען זאהען; אבער זיא האטטען היעפיר נור
איין מיטליידיגעס לעכעלן, אינדעם זיא זאגטען:
„וואס האבען זיא דאפאָן, זיא זינד דאָך פעראכטעט
גליך דען ציגיינערן!" דער נייד וועגען דעם רייכ-
טהומעס דער יודען וואר אלזאָ דורך דיא פעראכ-
טונג געמילדערט. היינטע אבער, דא דיא יודען גע-
בען איהרעם רייכטהומע אונד נעבען איהרער ביל-
דונג געזעטצליך אלס שטאאטס-בירגער בעטראכ-
טעט ווערדען, האט דער נייד געגען דיא האָהע
שטעללונג דער יודען דען האכסטען גראד ערררייכט.
דער יודע איס פריהערען צייטען וואר ביא אלל'
זיינעם רייכטהומע פאָן דער בירגערליכען געזעלל-
שאפט פערשטאָססען אונד אויסגעשלאָססען; ער
וואורדע דאהער עהער בעמיטליידעט אלס בעניי-
דעט. דא אבער היינטע דער יודע זיך ניכט נור רייכ-
טהום, זאָנדערן אויך האָהע בילדונג אנאייגנעט אונד
דאבייא אויך נאָך איינע האָהע שטעללונג אים
שטאאטע בעקליידעט, איזט דער ביזהעריגע נייד
אין דען העפטיגסטען האס אויסגעארטעט. בעזאָנ-
דערס אונטער דען דייטשען, וועלכע אללעס אונטער
זיך שארען, אללעס אלליין בעזיטצען וואָללען
אונד איינעם אנדערן ניכט דאס מינדעסטע גאָננען!

אין דער פאָלקס-פערזאממלונג, וועלכע אין
בערלין אין דער נאכט פאָם 30-טען אויף דען 31-טען
דעצעמבער אבגעהאלטען וואורדע, וואר עס ווידער
זעהר לערמענד אונד טאָבענד צוגעגאנגען. אבער
דיעסמאל וואר דיא פאָליצייא פאָרזיכטיגער, זיא
ליעס נור געגען 5000 פערזאָנען אין דען פערזאממ-
לונגס-זאאל איינטרעטען. דיא איבריגען פאנדען
קיינען איינלאס, דא דיא טהירען אבגעשפעררט
וואורדען. דיעסמאל וואר ווידער יענער לעהרער
דר' היינריך דער הויפטרעדנער. ער זאגטע: „אינ-
טער דיעזען פערזאממעלטען גיבטס וואָהל אייניגע
כריסטען, וועלכע פאָן דען יודען פיר'ס געלד געוואָנ-
נען וואורדען, דאמיט זיא מיך ניעדערשרייען. נון,
וויר וואָללען אין דיעזען שווערען צייטען יעדעם דען
פערדיענסט גאָננען, דען ער מיט זיינעם געוויססען
פעראיינבארען קאנן; זאָללטע אבער דעננאָך יע-
מאנד שרייען, זאָ ווירד ער גאנץ זיכער היניסגע-
וואָרפען. היער זיטצען וואָהל איינינע בעריכט-
ערשטאטטער פאָן צייטונגען, דיעזע מיססען זיך נון
אויסווייזען, דאס זיא קיינע יודען זינד. זאָנסט ווער-
דען זיא היניסגעוואָרפען. דען בעריכטערשטאטטער
פאָן דער באָרזען-צייטונג, דען איך אלס יודען ער-
קעננע, ערזוכע איך, זאָפאָרט דען זאאל צו פער-
לאססען!— מיינע העררען! וויר וואָללען פאָרלייפיג
מיט דעם העררן פראָפעססאָר מאָמזען אברעכנען,
וויל ער זיך אלס געלעהרטער כריסט צום יודען-
פערטהיידיגער איפגעוואָרפען; העער מאָמזען בעווייזט
אונס, דאס דיא יודען איין דייטשער שטאמם זינד.
איזט דאס ניכט צום לאכען? אלטע געלעהרטע
ריהמטען דיא ריינהייט דעם דייטשען שטאממעס,
דער זיך עבען נור אין זיינער ריינהייט ערהאלטען
קאנן, אונד יעטצט וויל אונס איין מאָמזען איינרע-
דען, דיעזער ריינע דייטשע שטאמם בענאָטהיגע
איינען צוזאטץ פאָן אירגענד איינער יודען-בימישונג.
ניין, מיינע העררען! דיא איינגעשאפטען, זיטטען, מא-
ניערען, געוואָהנהייטען אונד גלייבענסלעהרען דער
יודען זינד דען דייטשען זאָ צווידער, זאָ עקעל-
האפט, דאס איינע פערבינדונג אונד פערשמעלצונג
צווישען יודען אונד דייטשען ניע ערפאָלגען קאָננען.
זעהעט, מיינע העררען: דער עכטע דייטשע ליעבט
עס, איין טיכטיגעס גלאז ב י ע ר צו טרינקען,
קאנן זאָגאר מעהרערע גלעזער ביער פערטראגען;
איין יודע אבער קאנן ניכט מעהר ווייא איין גלאז
ביער בעוועלטיגען אונד צוואר וועגען זיינער קרומ-
מען קאָרפער-בעשאפפענהייט. (היער ריעפען איי-
ניגע: „דאס איזט אלזאָ אויך איין פערברעכען, דאס
דער יודע ניכט זויפען קאנן!" אנדערע ווידער ריע-
פען: „וועגן דער יודע אויך זאָ זויפען קאָננטע, אלס
וויר, דא ווערע יא דאס ביער טהייערער!") יא מיינע
העררען, דיא יודען זינד לייטער שאכערער! האטטע
דאָך שאָן איהר פאטער אברהם מיט זיינעם גאָטטע
וועגען סדום געשאכערט, ביז ער פאָן 50 אויף 10
הערבגעשאכערט האט: איך וויל אלזאָ אן דיא
דייטשע נאציאָן דיא מאהנונג ריכטען, קיינע צייי-
טונג, דיא פאָן איינעם יודען געשריעבען ווירד, צו
האלטען, ביא קיינעם יודען עטוואס צו קויפען, קיי-
נען יודען צום דעפוטירטען צו וועהלען— אונד נייע
אויסנאהמסגעזעטצע צו שאפפען. נאָך וועלכען דיא
יודען פאָם שטאאטס- אונד מיליטער-דיענסטע אונד
פאָם פארלאמענטע אויסגעשלאָססען אונד אללע
יידישען געשעפטע אונד האנדלונגען וועגען איהרער
בעטריגערייען אונטער איפזיכט דעם שטאאטעס
געשטעללט ווערדען זאָללען!"

נאָך דיעזער רעדע ענטשטאנד ווידער איין
גראָסער לערם, וואָרויף דיא פאָליצייא דער גאנצען
פערזאממלונג איין ענדע מאכטע.

אין דער „ניי-יאהרס-נאכט" וואורדען מעהרע-
רע יידישע פרייען, וועלכע אם ארמע איהרער מענ-
נער אויף דער גאססע גינגען, פאָן דעם שטראססענ-
געזינדעל בעשימפפט אונד מיסהאנדעלט. אונטער
דעם רופע: „הויעט דיא יודען!" דורכשטרייפטע דאס
געזינדעל אללע גאססען, אונד אלס עס פאָר איין
יידישעס קאפפעע-הויז קאם, וואָרף עס דורך דיא
פיינען שפיעגעל-פענסטער מעהרערע שטיינע היניין,
זאָ דאס איינינע יידישע קאפפעע-הויז-געסטע פער-
וואונדעט וואורדען. אויך געגען 500 ניכט-יידישע
שטודענטען בעטהייליגטען זיך אן דיעזער יודען-
העטצע. איין שטודענט וואורדע פאָן דען איבריגען
אויף דיא שילטער געהאָבען, אונד פאָן דיעזער האָ-
הע היעלט דערזעלבע איינע אנשפראכע אן דאס
פאָלק, אין וועלכער ער דיא יודען-פיינדע: היינריך,
שטאָקער אונד טריישקע, מיט גראָסער בעגייסטע-
רונג ריהמטע אונד לאָבטע, אלס זיך נון דיא פאָ-
ליצייא היניינמישטע, וואורדע אויך דיעזע אנגע-
גריפפען, דיא פאָליצייא מוססטע פערשטערקונג האָ-
לען, וואָרויף מעהרערע יודען-העטצער פערהאפ-
טעט וואורדען. אויך איין יודע, דער אין איינעם פיא-
קער הערבייגעפאהרען קאם, וואורדע פערוואונדעט,
אינדעם מאן איהם דורך דאס וואגען-פענסטער איי-
נען שטיין אן דען קאָפף שליידערטע. דיעזע שטרא-
סען-רעוואָלוציאָן געשטאלטעטע זיך זאָ ערנסט, דאס
מאן זעלבסט פאָר דעם פאלאסט דעס קאיזערס
איינע שטארקע שוטץ-וואכע אויפשטעללען מוסטע.
מאן מוס דאָך דיעסמאל צוגעבען, דאס יעטצט דיא
פאָליצייא אין בערלין אלל' איהרע מאכט ענטפאל-
טעטע, אום איינע געפעהרליכע אויסשרייטונג דיע-
זער יודען-העטצערייען צו פערהינדערן.

וויא וויר איינמאל בערייטס בעריכטעטען
ערעגט דיעזע יודענהעטצע דייטשלאנדס אויך אין
אמעריקא איין זעהר גראָססעס אויפזעהען. זעלבסט
דיא גייסטליכען אין אמעריקא פראָטעסטירען איי-
בעראלל געגען דיא דייטשע יודען-העטצע אונד
בעצייכנען דיעזעלבע אלס דיא גראָסטע שמאך
פיר דיא דייטשען כריסטען. איין זעהר בעריהמטער
אמעריקאנישער גייסטליכער היעלט אם 29-טען דע-
צעמבער אין איינער דער גראָסטען קירכען אמע-
ריקא'ס איינע רעדע, וועלכע וועגען איהרער וויכטיג-
קייט וואָרט פיר וואָרט אן דיא גראָסען צייטונגען
אייראָפא'ס טעלעגראפירט וואורדע. דיא הויפט-
שטעללען דיעזער רעדע לייטען: „אמעריקא האט
בעזאָנדערע גרינדע, געגען דיעזע יודען-העטצער
אין דייטשלאנד צו פראָטעסטירען, דענן וויר זינד
דען יודען פיעל מעהר פערפפליכטעט, אלס דען
איבריגען נאציאָנען דער וועלט צוזאממענגענאָממען.
וויר וואָרען אימער אים גלויבען, דאס דיא יודענ-
פערפאָלגונגען שאָן גענצליך אויפגעהאָרט האבען.
אונד וויר העטטע נון פערמוטהעט, דאס זיא גע-
ראדע אין דעם געבילדעטען דייטשלאנד ווידער
בעגיננען ווערדען! ווענן דיא דייטשען לויט אויס-
שרייען, דאס זיא פאָן דען יודען איבערפליגעלט
ווערדען, דא פערראטהען זיא יא נור איהרע איינענע
שוועכע. דיא דייטשען זאָללטען זיך שעמען, עס
איינצוגעשטעהען, דאס איהנען אין איהרעם איינענען
לאנדע דיא יודען איבער דען קאָפף וואכסען קאָנ-
נען. איין זאָלכעס געשטענדניס פאָן דער שטאָלצען
דייטשען נאציאָן איזט ערניעדריגענד. ווענן עס דיא
יודען אין דייטשלאנד אין גייסטיגער אונד מאטע-
ריעללער בעציעהונג ווייטער ברינגען אלס דיא כריס-
טען, דאנן זאָללטען זיך דיא דייטשען כריסטען עבען
איין ביישפיעל אן דען י ו ד ע ן נעהמען אונד
עבענפאללס פלייסיג אונד ארבייטזאם זיין!" — דיא
אמטליכע צייטונג דער פעראייניגטען שטאאטען נאָרד-
אמעריקא'ס ברינגט דיא מיטטהיילונג, דאס דיא
אמעריקאנישע רעגיערונג איהרען געזאנדטען אם
דייטשען האָפע בעאויפטראגטע, דער דייטשען רע-
גיערונג אין איינער פיינען אונד האָפליכען ווייזע וועגען
דער יודען-העטצערייען אין דייטשלאנד פאָרווירפע
צו מאכען אונד זיך דארויף צו בערופען, דאס יא
פירסט ביסמארק זעלבסט געגען דיא יודענפערפאָל-
גונגען אין בולגאריען אויפגעטרעטען וואר אונד דיא

טהום ניכט אנערקעננען וויל אונד בעצייכנען דיעזע האלטונג אלס איינע פרייהייטס־פיינדליכע. דאך ווירד עס דען קאטהאליקען ניכט איינפאללען, איינען איהרער גלויבענסגענאָססען דעסהאלב צו פערפאָלגען, וויל ער צום יודענטהומע איבערטרעטען איזט. אונד גאר אין דער בוקאָווינא איזט איין זאָלכער איינשטאנד דאָפפעלט בעדויערליך. די בוקאָווינא געהאָרט יא צור אנדערן רייכסהעלפטע, וואָ די רעליגיאָנס־פרייהייט געזעטצליך פעסטגעשטעללט איזט. יעמאנדען אלזאָ צווינגען וואָללען, דיעזער אָדער יענער רעליגיאָן אנצוגעהאָרען, איזט איין פערשטאָס געגען דאס לאנדעס־געזעטץ. ווירערבליקען דאהער אין איינעם זאָלכען טרייבען דער „חסידים“ קיינען „קדוש השם“, זאָנדערן איינען „חלול השם“. איין אנדערעס איזט עס, ווענן צום ביישפיעל איין גייסטליכער עס זיך העראויסנימממט, איין אונמינדיגעם יידישעם קינד צו טויפען. אין דיעזעם פאללע איזט דער ווידערשטאנד איין בערעכטיגטער. דא איזט עס הייליגע פפליכט איינער זאָלכען אונגערעכטיגקייט ענטגעגענצוטרעטען. ווענן אבער איין ערוואכסענער מענש „עובר על דת“ איזט, זאָ מאָגע ער זיך זיינען גאָלגען אנדערוועורטס זוכען!

*) (אונזערע קאָניגין אונד אירלאנד.) בעקאננטליך רייזטע אונזערע קאָניגין אלליעהרליך נאך אירלאנד, אום אן דען דאָרטיגען גראָסארטיגען יאגדען טהיילצונעהמען. היייער וואר זיא יעדאָך ענטשלאָססען, דיעזע רייזע צו אונטערלאססען וועגען דער איינשטענדע, די זיך אינטער דער בעפאָלקערונג אירלאנדס זייט מאָנאטען טאגטעגליך ווידערהאָלען. מאן שיעסט נעמליך דאָרט יעטצט וועניגער אויף די ווילדען טהיערע, אלס אויף די מענשען. פאָן איינער זאָלכען מענשען־יאגד איזט אונזערע קאָניגין קיינע פריינדין, נון ווירד אויס לאָנדאָן טעלעגראפירט: אם 1. דיעזעס וואורדע זייטענס דער אירלענדער בעפאָלקערונג איינע אדרעססע אן איהרע מאיעסטעט די קאָניגין עליזאבעטה נאך ווין אבגעזענדעט, וואָרין דיעזע ערזוכט ווירד, אירלאנד אויך היייער מיט איהרעם האָהען בעזוכע בעעהרען צו וואָללען. די קאָניגין האט קיינען גרונד, דען אויפשטאנד דער אירלענדער צו פירכטען, דא דאס פאָלק פיר זיא אין ליעבע אונד עהרפורכט בעגייסטערט איזט!“ — דאס אונזערע קאָניגין אין אירלאנד בעליעבט איזט, דאס גלויבען וויר. איהרע אלליעהריגען יאגד־רייזען טראגען דען אירלענדערן אין „שאָנעס געלד“ איין. אָב יעדאָך די קאָניגין די רעוואָלוציאָנערען אירלענדער ליעבט — איזט וואָהל איינע אנדערע פראגע. וויר גלויבען ניכט, דאס איהרע מאיעסטעט זיך צו דיעזער רייזע ענטשליעסט, בעפאָר אין אירלאנד רוהע אונד אָרדנונג פאָללקאָממען ווידערהערגעשטעללט זיינד!

דאס פערצייכניס דער היטזע אין ווין געצאָגענען קרעדיט- אונד וויענער-לאָזע איזט אונס ביז צום שלוססע דעס בלאטטעס נאך ניכט צוגעקאָממען, וועסהאלב דיעזעס ערסט אין נעכסטער נומ׳ פעראָפפענטליכט ווירד.

בריעפע דער רעדאקציאָן.

אן מעהרערע: פאָן פערשיעדענען זייטען ווערדען אן אונס פראגען געריכטעט: וויא עס דענן אום די אבלאָזונג דער רעגאליען בעשטעהע? אונד אָב דיעזעלבע ווירקליך שאָן וועהרענד דעס יאהרעס 1881 צור דורכפיהרונג געלאנגען ווערדע? — וויר וואָללען אן דיעזער שטעללע איין פיר אללעמאל ערקלערען, דאס וויר איבער דען גענענשטאנד בערייטס אלל דאס מיטגעטהיילט, וואס ביזהער בעקאננט איזט. ווייטערעס וויים ניעמאנד, דא די גאנצע אבלאָזונג פאָרלייפיג נור נאָך „איין פלאן“ דער רעגירונג איזט. וויא וויר זיינערצייט בעריכטעט האטטען, מוס יא די רעגירונג היעריבער ערסט דעם רייכסטאגע איין געזעטץ אונטערברייטען. עס פראגט זיך אלזאָ, אָב דאס געזעטץ איבערהויפט אנגענאָממען ווירד. איבריגענס איזט די רעגאליען־אבלאָזונג איינע זאָלך פערוויקעלטע אנגעלעגענהייט, דאס דערען דורכפיהרונג איינע לענגערע צייט ערפאָרדערן ווירד! —

געשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

געטריידע־געשעפט. פאָן ווייצען וואר געסטערן וועניג צו מארקטע געבראכט, דער פערקויף וואר מעסיג. —

ווייצען, טהייס- 300 מטרצ׳ 77 קילאָ 12.85 גולד. 100 מטרצ׳ 76,8 קילאָ 12.70 גולד. 200 מטרצ׳ 77 קילאָ 12.70 גולד. 100 מטרצ׳ 73,3 קילאָ 11.75 גולד. 300 מטרצ׳ 75,3 ק׳ 12.50 גול. 1000 מטרצ׳ 78 ק׳ 12.40 גול. אללעס פער דרייא מאָנאטע.)

גערסטע פוטטער- 6,60 גולד. — מאלצ־וואארע 8,50 גולד. —

קוקורוץ נייער 5,20—5.50 גול.

האפער —6,—6.20 גולד.

רעפס 12,25 גולדען. —

מעהל־פרייזע (פער 100 קילאָגראמם זאמט זאק, פרייא אב פעסט:) נר׳ 0: 21 גולד. 80 קר׳. נומ׳ 1: 21 גול. 20 קר׳, נר׳ 2: 20 גול. 60 קר׳, נר׳ 3: 20 גול. — קר׳ נר׳ 4: 19 גול. 20 קר׳, נר׳ 5: 18 גול. 20 קר׳, נר׳ 6: 17 גול׳ — קר׳, נר׳ 7: 16 גולד. — קר׳, נר׳ 8: 14 גול. 80 קר׳, נר׳ 8½ 13 גולד. — קר׳, פיינע קלייע 3 גול. 70 קר׳, גראָבע קלייע 3 גולד. 50 קר.

שפיריטוס נייע מעטהאָדע אים קליינען 32—32,50 גולד. אלטע־מעטהאָדע 35—35½ גול. פער 10000 ליטער פערצענט. —

צוועטשקען, באָסנישע: פרימא 19'60— 17,40 גול. מיטטעל 16'50 גול.

ריבאָל דאָפפעלט־ראפפינירטעס 33'50—34 גולד. פער 100 קילאָגראמם.

רעפס־קוכען 6,10 גול.

אונשליט (חלב) 47·— —48. גולד.

פעטראָלעאום 19—19.50 גולד.

שאפ־פעללע אין פאָריגער וואָכע וואורדען 40000 שטיק פערשיעדענע גאטטונגען פערקויפט, אונד צוואר דייטשוואָללינע 2.60 — 3.80 גול. פער פאאר סערבישע 135—150 גול. באנאטער אונד באטשקער 150 — 160 גולדען. טירקישע אונד מאצעדאָנישע 44—46 גולד. זיעבענבירגער 37—38 גולדען. (אללעס פער 102 שטיק.)

לאממ־פעללע: דייטשוואָללינע לייכטע 30 —45 גולד׳ שווערע 55—60 גולדען. טירקישע אונד סערבישע 95 — 110 גולד. באטשקער אונד באנאטער 90—110 גולדען פער 102 שטיק.)

ניים־פעללע, אָפפענע, באנאטער צו 165 גולדען, זיעבענבירגער 180 - 185 גולד. העבעריינגע 160— 165 גולד.

קיטץ־פעללע 158—150 גולד.

הייטע, וויר נאָטירען: פער 100 ק׳ אונגארישע קוה־הייטע108 — 110גול. אָכסענהייטע טראָקענע 110 — 112גול. ראָסהייטע 7½—8 גולד. (אללעס פער פאאר.)—

רעדער געשעפט, פפונד־הייטע 24—28־קילאָ 168 —170 גולד. איינמאל פערזעטצטע טערצען פאָן 12—14קילאָ 170 — 172 גולד., צווייםאל פערזעטצטע טערצען 17—18 קילאָ, 166 — 168 גולד. דריימאל פערזעטצטע טערצען 19- 20 קילאָ 178—170 גולד.

קאלבלעדער, בריינע 9 11־קילאָ 450 — 465 גולדען. געצאָגענע 9— 12־קילאָ 270 — 285 גולדען פער 100 קילאָ.

וויענער פרייזע.

שפיריטוס—.33 - 33,25 גול. צו10000 ליטער פערצענט.

ריבאָל —.33 — 33,25 גולד. פער 100 קילאָ.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 15000 מעטער־צטר׳, פרייזע: טהייס־ווייצען 74 —76־קילאָ 12,40—12.85 גול. פער מעטערצטר. —

קאָרן, אונגארישעס 67 —71־קילאָגראמם 10.40— 10,90 גולד׳ פער מעטער־צטר.

גערסטע עסטערייכישע 60—64־קילאָ —.8 — —.9 גולדען.

קוקורוץ 6—6,10 גולד.

האפער אונגארישער 6.25 — 6.45 גולדען פער מעטער־צענטנער.

רעפס באנאטער 12.25—12.50 גולד. קאָהל 12,50 — 13 25 גולדען.

קאָרן־מעהל, נר׳ 1: 18,25—19.25 גולד., נר׳ 2: 16,25—17.25 גולדען פער מעטער־צטר.

ווייצען־מעהל נר׳ 0: 22.30— —.23 גולד׳ נר׳ 1: 20.30—21,50 גולד., נר׳ 2: 19·80—21,30 נר׳3: 18,30 — 19.30 גולדען, אללעס פער מעטער צטר.

הילזענפריכטע: לינזען 20—28 גולדען ערבסען 10—14 גול. באָהנען 10 — 12 גולד. הירזען 7,60 — 8,25 גולד׳ (אללעס פער 100קילאָ.) —

לאָטטאָ־ציעהונג פאָם 31־טען דעצעמבער 1880.

טעמעשוואר	2	18	8	25	16
וויען	47	59	3	64	81
גראץ	88	1	86	36	23

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטער: מאיר בר״י רייז.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פריכטע ווייצען	קיוואָלישעס פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
נאָרדאונגאריש׳ נייער	74	—.— —.—
" "	75	11.45—11.55
" "	76	11.65—11.75
" "	77	11.80—11.85
" "	78	11.90—11.95
" "	79	12.05—12.15
" "	80	12.20—12.30
פעסטער באָדען	—	—.— —.—
" "	75	12.——12.10
" "	76	12.20—12.30
" "	77	12.40—12.45
" "	78	12.50—12.55
" "	79	12.60—12.70
" "	80	12.75—12.80
טהייס	—	—.— —.—
" "	75	12.10—12.25
" "	76	12.35—12.45
" "	77	12.55—12.70
" "	78	12.90—13.
" "	79	13.05—13.15
" "	80	13.15—13.20
ווייסענבורגער	75	12.10—12.25
" "	76	12.35—12.45
" "	77	12.55—12.70
" "	78	12.90—13.—
" "	79	13.05—13.10
" "	80	13.15—13.20

פריכטע	קיוואָלישעס פר. העקטאָל.	פער 100 קילאָגראמם
קאָרן	72	10.30—10.05
גערסטע מאלץ	62	—.— —.—
גערסטע פוטטער	62	6.60— 6.35
האפער	40	6.30 — 6.10
קוקורוץ באנאטער	75	5.15 — 5.20
אנדערער	73	5.10— 5.—
הירזע	—	6.30— 5.70

	פער	100 קילאָגראמם
ווייצען	פער אָקטאָבער	—.—
	"	—.—
	פריהיאהר "	11.62
קוקורוץ	"	6.07
גערסטע	"	—.—
האפער	"	6.27
	"	—.—
רעפס	"	—.—

באללען־מעהל		קר. פל.
נוממער 0	דער באללען צו 100 קילאָגראמם מיט זאק	21 80
" 1		21 20
" 2		20 60
" 3		20 —
" 4		19 20
" 5		18 20
" 6		17 —
" 7		16 —
" 8		11 80
" 8½		13 —
שפיריטוס: אלטע מעטהאָדע [illegible]		35 50
" נייע [illegible]		[illegible]

קורז־טאבעללע פאָם 2. יענער.

געלדקורז	פל.	קר.
זילבער־אַגיאָ	100	—
דוקאטען	5	58
עסטערייך־אונגארישעס 8 גולדען גאָלד־שטיק (20 פראנקס)	9	37
נאפאלעאָנדאָר	9	37
דייטשע רייכסבאנקנאָטען	58	15
20 מארקשטיק	11	61
פאפיער־רובעל	1	21

לאָזע	פל.	קר.
1854־ער 4פערצענטיגע שטאאטס־לאָזע	122	25
1860־ער " גאנצע	131	—
דעטטא " האלבע	134	50
1864־ער לאָזע צו 100 גולדען	171	25
דעטטא " 50 "	170	—
ראאב [illegible]	28	—
טירקען־לאָזע	17	60
קרעדיט־לאָזע	183	75
קלארי־לאָזע צו 40 גולדען	40	50
דאָנױ־דאמפשיפפאהרטס־לאָזע	105	—
אינסברוקער לאָזע	25	—
קעגלעוויטש לאָזע צו 10 גולדען	16	50
[illegible] לאָזע " 20 "	[illegible]	50
[illegible] לאָזע " 40 "	39	—
פאלפפי לאָזע " 40 "	38	75
רודאלפס־לאָזע " 10 "	18	—
סאלם־לאָזע " 40 "	51	75
זאלצבורגער לאָזע " 20 "	22	50
סט.־גענאָיס לאָזע " 40 "	18	75

לאָזע	פל.	קר.
[illegible] לאָזע צו 20 גולדען	23	50
טריעסטער לאָזע " 100 "	126	50
דעטטא " 50 "	67	—
וואלדשטיין־לאָזע " 20 "	32	—
ווינדישגרעטץ־לאָזע " 20 "	38	—
אונגארישע פרעמיען־לאָזע צו 100 גולד.	108	75
[illegible]־לאָזע	107	50
וויענער לאָזע	117	75

ווערטה־פאפיערע	פל.	קר.
אונגארישע גאָלד־רענטע	109	80
אונגארישע גרונדענטלאסטונגען	97	—
טעמעשוואר־באנאטער	94	25
זיעבענבירגישע	95	50
גאליציש	98	50
בוקאָווינער	95	50
אונגארישע אייזענבאהן־אנלעהען	125	75
ווייַנצעהענט־אבלאָזונגס־אבליגאציאָנען	94	75
פפאנדבריעפע דער אונגארישען באָדען־קרעדיט צו 5 איינהאלב פערצענט	101	25
דער אונגארישען היפאָטהעקען־באנק צו 5½ פערצענט	98	—
דער אונגארישען אללגעמיינען באָדען־קרעדיט־אנשטאלט צו 5 איינהאלב פערצענט	100	—
דעטטא צו 6 פערצענט	105	—
דער פעסטער קאָממערציאַל־באנק	101	25
דער אָסטבאהן	86	80
דער נארד־אָסטבאהן	147	50

Eigenthümer u. verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1881. — Druck v. M. Burian, Waitznerboulevard.

יאהרען וואר בעקאננטליך אין פאקש איינע גראָסע ראבביגער-פערזאממלונג. איינער דער יינגערן דער העררען ראבביגער וואורדע צום שריפטפיהרער געוועהלט, דער דיא אנזיכטען דער איינצעלנען רעדנער צו פראָטאָקאָלל נאהם. איין אלטער ראבביגער ערגערטע זיך איבער דיעזע אָרדנונג אין איינער אָרטהאָדאָקסען ראבביגער-פערזאממלונג, אין דער מאן זאָגאר איין „פראָטאָקאָלל" פיהרטע! איהם שיען דיעזע אָרדנונג אלס „אונ-ידיש". ער נעהערטע זיך דאהער דעם שריפטפיהרער אונד זאגטע: „וואס איזט דאס, וואס זיא דא שרייבען?" דיא אנטוואָרט לויטעטע: „איך שרייבע דאס פראָטאָקאָלל?" דא ריעף דער אלטע ראבביגער שפּאָטטיש: „וואס איזט דאס פיר איין „פּרט־וכלל", „כלל־ופרט". וואָצו ברויכען וויר ידען איין פראָטאָקאָלל? אונד וואס שטעהט דענן אין איינעם זאָלכען פראָטאָקאָלל?" — דער עבען זאָ פראָממע אלס געבילדעטע אונד גייסטרייכע שריפט-פיהרער ערווידערטע היערויף גאנץ זאנפט: „אין דיעזעם פראָטאָקאָלל שטעהט, דאס איך איין אלטער ראבביגער „דרך ארץ" האבען מוס!" נון פאקטע זיך דער אלטע מאנן אין אללער איילע אויף זיינען זיטץ צוריק. — וויר גלייבען אבער דאס אין איינעם זאָלכען לעהרער-דיפּלאָמע עבענפאללס שטעהען דירפטע: „איך איין לעהרער מוס איין ווענינ „דרך ארץ" האבען, ווענן ער עבען ניכט איינגעשפּערט זיין וויל!"

*) (זעלבסט-מאָרד-פערזוך אים ידישען פריעדהאָפע.) אם 2-טען דיעזעס, אום 11 איהר פאָרמיטטאגס, האָרטע דער וועכטער אים פעסטער ידישען פריעדהאָפע פלאָטצליך איינען קנאלל, דער איהן זאָגלייך פערמוטהען ליעס, דאס זיך צווישען דען גרעבערן יעמאנד דורך איינען פיסטאָלען-שוס דאס לעבען נעהמען וואָללטע. ער גינג נאך דער ריכטונג, פאָן וועלכער דער שוס העהרבאר וואר, אונד פאנד ריכטיג ביי איינעם גראבשטיינע איינען עלעגאנט געקליידעטען יונגען מאנן בעוואוסטלאָז אויף דער ערדע ליעגען. אין דער רעכטען האנד האטטע דערזעלבע נאָך איינע דאָפּפעל-לייפיגע פיסטאָלע, מיט דער ער זיך איינע קוגעל אין דיא ברוסט שאָס. דער טאָדטענגרעבער ליעס דענזעלבען זאָגלייך אינ'ס ראָטהשילד'שע שפיטאל ברינגען. דאָרט געלאנג עס דעם שפּיטאלס-ארצטע, דען זעלבסט-מאָרדער וויעדער צום בעוואוסטזיין צו ברינגען. דערזעלבע הייסט קארל ראָזענבוים, איזט 19 יאהרע אלט אונד איזט אין איינער היעזיגען גראָס-האנדלונג זייט לענגערער צייט אלס קאָממי בעשעפטיגט. דיעזער וואָללטע דורכאויס דיא אורזאכע זיינעס זעלבסט-מאָרד-פערזוכעס ניכט אנגעבען. זיין אָנקעל, דער היער וואָהנט אונד איהן בעזוכטע, קאָננטע עבענפאללס פאָן דעם יונגען מאננע דיא אורזאכע דעם זעלבסט-מאָרד-פערזוכעס ניכט ערפאהרען. העררן פראָפעססאָר לומניטצער איזט עס געלונגען, דעם יונגען מאננע דיא קוגעל אויס דער ברוסט צו ציעהען. דערזעלבע דירפטע דעמנאך אם לעבען ערהאלטען בלייבען. — זיין שעף בעצייכנעטע דען יונגען מאנן אלס איינען זעהר סאָלידען אונד עהרליכען מענשען, פאָן וועלכעם איין זאָלכער שריטט אם וועניגסטען העטטע ערוואַרטעט ווערדען קאָננען!

*) (שטאָקער אין אונגנאדע.) פאָר קורצעם האבען וויר בערייטס געמעלדעט, דאס דער אָבער-האָפפרעדיגער דר' קוגעל זיך איבער דיא ידען-פיינדליכען אומטריעבע שטאָקערס „פערדאמט-מענד" אויסגעשפּראָכען האט. נון ווירד אוי'ס בערלין נאכשטעהענדעס געמעלדעט: „דער אָבער-האָפ-פרעדיגער דר' קוגעל האט פאָן אללערהאָכסטער זייטע דיא ווייזונג ערהאלטען, שטאָקער פאָר יעדער טהיילנאהמע אן דען ידען-פיינדליכען בעוועגונגען אויפ'ס נאכדריקליכסטע צו וואַרנען; דא יעדע גוטהייסונג אָדער זאָגאר אינטערעססירונג זאָלך פערברעכערישער אומטריעבע מיט דעם אמטע איינעם גייסטליכען אונד פרעדיגערס אונפעראיינבאר איזט! — דיעזער „וואַרנונג" איזט עס צוצושרייבען, דאס שטאָקער אין דער יינגסטען פאָלקס-פערזאממלונג, דיא אין דער נאכט פאָם 30-טען אויף דען 31-טען דעצעמבער אבגעהאלטען וואורדע, גאר ניכט ערשיענען איזט. עס פערלויטעט יעדאָך, דאס שטאָקער ענטשלאָססען זייא, זיינע האָפּפרעדיגער-שטעללע ניעדערצולעגען, אום אלס פּריוואט-מאנן זיינע ידען-פיינדליכען אומטריעבע אונגעהינדערט פאָרטזעטצען צו קאָננען!" זאָ ווייט דיא בערלינער מעלדונג. ווענן עס נון ווירקליך ריכטיג זיין זאָלל, דאס שטאָקער זאָגאר זיינע גלענצענדע שטעללע אלס האָפ-פרעדיגער ניעדערלעגען וויל, אום נור אין זיינען ידען-העטצעריען ניכט געהינדערט ווערדען צו קאָננען — זאָ איזט דיעזער מענש וואהרהאַפט טאָלל. ער איזט זיך זעלבסט פאסט מעהר פיינד אלס דען ידען! שטאָקער ווירדע דורך איינען זאָלכען שריטט איינע ארט „זעלבסטמאָרד" בעגעהען. האָפפענטליך ווערדען זיך אבער פאָן איינעם זאָלכען טאָללהייזלער זעלבסט יענע אבווענדען, דיא זאָנסט אנהענגער זיינער ידען-פיינדליכען העטצעריען וואַרען!

*) (בלוטיגע שלעגערייען אין בערלין.) איינע נייעסטע בערלינער דעפּעשע מעלדעט: „אין דער נאכט פאָם 3-טען דיעזעס האבען דיא ידען-העטצער איינע בלוטיגע שלעגערייא פעראנשטאלטעט. דיעזע שלעגערייא האט ניכט בלאָס אן איינעם אָרטע, זאָנדערן אין פערשיעדענען גאסט- אונד קאַפפע-הייזערן שטאטטגעפונדען. אם אַרגסטען גינג עס יעדאָך אין איינעם גאסטהויזע צו, וועלכעס הייפיג פאָן ידען אונד כריסטען זעהר שטארק בעזוכט ווירד. מעהר אלס 60 פערזאָנען וואורדען פאָן דער פאָליצייא פערהאפטעט. — מערקווירדיג ביי דיעזער מעלדונג איזט, דאס ניכט געזאגט ווירד, אָב דיא בלוטיגען שלעגערייען צווישען ידען אונד כריסטען שטאטטגעפונדען, אָדער אָב דיא ידענפיינדע זיך בלאָס געגענזייטיג געשלאָגען האבען, וואס ביי זאָלך' ראָהעם געזינדעל לייכט דענקבאר. איבריגענס זאָללטען ידען קיין גאסט-הויז בעזוכען, וואָ אויך זאָ צאהלרייכע כריסטען זיך אנזאממעלן! איזט דאס גאסטהויז איין כריסטליכעס, זאָ האט איין ידע דאָרט דורכאויס ניכטס צו טהון! —

*) (דאס דריטטע העפט) דעם „ידישען פאמיליען-ביכעס" דעם העררן מ' עהרענטהייל, דאס אם 1-טען דיעזעס פערזענדעט וואורדע, ענטהאלט דיא לעבענס- אונד כאראקטער-בילדער פאָן לייטער ידישען מיניסטערן אונד פירסטען, אונד צוואר: 1) חסדאי אבן שאפרוט; 2) יעקב אבן ג'או אונד מנשה אבן כאזרא; 3) סאמועל אבן נאגרעלא אונד יקותיאל אבן האססאן; 4) יוסף אבן נאגרעלא אונד אבו-פאדיל; 5) איזאק אבן אלבאליא; 6) אבן שאלביב אונד צידעללום; 7) אבראהאם בן חייא; 8) יהודה אבן עזרא; 9) דאָן צאג דע מאלעא; 10) מאָדראָס אביל‍אפיא אונד 11) סאאד אדדאולא. — אויך דאס נעכסטע העפט ווירד נאָך לעבענס-בעשרייבונגען פאָן לייטער ידישען מיניסטערן אונד דיפלאָמאטען ברינגען. — 6 העפטע קאָסטען פיר אונזערע פּרענומעראנטען נור 1 גולדען 50 קרייצער. דאס גאנצע ווערק, וועלכעס מיט דייטשען (ניכט מיט ידיש-דייטשען) לעטטערן געדרוקט איזט, ווירד אוי'ס 12 העפטען בעשטעהען.

איינע אונגליקליכע פארטיע.

דיא וויענער בלעטטער בעריכטען איבער איינען אינטערעסאנטען עהע-שיידונגס-פּראָצעס, דער דיעזער טאגע פאָר דעם דאָרטיגען אָבערסטען געריכטסהאָף זיינען אבשלוס פאנד. דערזעלבע היעלט מעהרערע טאגע הינדורך דיא געזאממטע בעפאָלקערונג דער רעזידענץ-שטאדט אין איפרעגונג אונד שפאננונג. דער פאלל וואר פאָלגענדער: פאָר עטווא דרייא יאהרען קאם איין ידישער יונגער מאנן אוי'ס דער שטאדט ביירמאה (אים ענגלישען אָסט-אינדיען) נאך וויען אונד שטיעג אים „האָטעל לאמם" אב. דיעזער נאננטע זיך יאהן גאלד אונד וואָללטע דיא זאָגענאננטע „פאשיאָנס-צייט" אין דער עסטרייכישען הויפטשטאדט צוברינגען, אום אן דען קארנעוואל-בעלוסטיגונגען טהיילצונעהמען.

רענעס, אונד נעראדע אן דער שטעללע, וואָ וואלטער שטאנד אונד דיא קאָניגין פאָראיבערגעהען זאָללטע, וואר דער וועג קאָטהיג. אלס דיא קאָניגין איינען אויגענבליק צאָגערטע, איבער דיעזען קאָטה הינוועגצושרייטען, נאהם וואלטער שנעלל זיינען שאָנען סאממט-מאנטעל פאָן דער שולטער אונד וואָרף איהן אויף דיא קאָטהיגע שטעללע הין, זאָ דאס עס נון דער קאָניגין מאָגליך וואר, מיט טראָקענעם פוסע דאריבער הינוועגצוקאָממען. דיעזער פאָרגאנג מאכטע אויף אללע דען אנגענעהמסטען איינדרוק אונד ערוועגטע דיא אללגעמיינע בעוואונדערונג; זעלבסט דיא קאָניגין ערראָטהעטע היעריבער. דאָך גינג זיא שנעלל איבער דען מאנטעל וויטער אונד בעשטיעג מיט איהרער בעגליטונג דאס שיפף, אָהנע איין וואָרט אן וואלטער צו ריכטען. —

אלס נון וואלטער אללעין מיט בלונט צוריקגעבליעבען וואר, זאגטע בלונט: „קאָמם, דוא נארר! דיינען פיינען סאממט-מאנטעל מוסט דוא נון אן דען ערסטען בעסטען טאנדלער פערקויפען. ווענן דוא דיא אבזיכט האטטעסט, איהן אלס פוס-טעפּיך צו געברויכען, זאָ העטטעסט דוא ליעבער איינען גראָבען מאנטעל אויסנעהמען זאָללען."

„„דיעזען מאנטעל (ריעף וואלטער) פערקויפע איך ניע, ער בלייבט זאָ בעשמוצט וויא ער איזט — אונד דוא ווירסט נאָך זעהען, וואס דיעזער מאנטעל מיר איינטראגען ווירד."" —

וועהרענד דיא ביידען זאָ געשטריטטען האבען, קאם איין אָפפיציער פאָן דער לייב-גארדע דער קאָניגין אונד זאגטע צו וואלטער: „איך בין פאָן דער קאָניגין צו איינעם העררן היער אם שטראנדע געשיקט, דער ענטוועדער נאר קיינען אָדער איינען שמוציגען מאנטעל האט. איך גלויבע, איהר זייד עס, מיין העררר, איך ביטטע אייך, מיר צור קאָניגין צו פאָלגען."

בלונט וואָללטע מיטגעהען, אבער דער אָפפיציער זאגטע איהם אויסדריקליך, דאס נור דער העררר מיט דעם בעשמוצטען מאנטעל מיטקאָממען דארף. וואלטער ענטפערנטע זיך מיט דעם אָפפיציער, אונד בלונט בליעב אללעין צוריק; ער זעטצטע זיך אויף זיין שיפף אונד פוהר צוריק אין דיא וואָהנונג דעם גראַפען סוסעקס.

אינדעססען נאהם וואלטער זיינען בעשמוצטען מאנטעל וויעדער אויף דיא שולטער אונד גינג מיט דעם אָפפיציער דירעקט אין דאס שיפף דער קאָניגין. אלס איהן נון דיא קאָניגין ערבליקטע, זאגטע זיא מיט וואָהלגעפאלליגעם לעכעלן: „יונגער מאנן! איהר האבט איינען היבשען מאנטעל אין אונזערען דיענסטען פערדאָרבען. וויר דאנקען אייך דאפיר, אָבגלייך דיא ארט אונד וועיזע, וויא איהר דיעס געטהאן, אונגעוואָהנליך אונד קיהן וואר."

„„אים דיענסטע דעס העררשערס איזט עס פפליכט דעם אונטערטהאנען, קיהן צו זיין."" (זאגטע וואלטער).

„איי, דער טויזענד! דאס וואר וואָהל געשפּראָכען! (זאגטע דיא קאָניגין). נון, יונגער מאנן, אייערע האָפליכקייט זאָלל ניכט אונבעלאָהנט בלייבען. איהר זאָללט איינען נייען מאנטעל בעקאָממען אנשטאטט דעססען, דען איהר אין אונזערען דיענסטען אונברויכבאר געמאכט האבט.""

„„מאיעסטעט! ווענן איך ביטטען דירפטע, זאָ ווירדע איך פיעלמעהר אום דיא ערלויבניס ביטטען, דיעזען מאנטעל פיר אימער טראגען צו דירפען, דער אייערער מאיעסטעט דיעזען געריגגען דיענסט געלייסטעט האט!""

דיא קאָניגין לאכטע לויט אויף אונד זאגטע: „איך זאָלל דיר ערלויבען, דיינען איינענען מאנטעל טראגען צו דירפען? דאס איזט איין אונקלוגעס פערלאנגען."

„„ער איזט ניכט מעהר מיין (זאגטע וואלטער), זייט אייערער מאיעסטעט'ס פוס איהן בעריהרטע, פערדיענט ער, איינעם פירסטען צו געהאָרען אונד איזט פיעל צו קאָסטבאר פיר זיינען פריהערען איינענטהימער!""

דיא קאָניגין ערראָטהעטע, דאָך לעכעלטע זיא באלד אונד זאגטע צו איהרען בעגלייטערן: „האבט איהר דערגלייכען שאָן געהאָרט? דעם יונגען מענשען האט דאס ראָמאנ-לעזען דען קאָפּף פערדרעהט. איך מוס עטוואס נעהערעס איבער איהן וויססען, דאמיט איך איהן וואָהל-בעהאלטען צו זיינען פריינדען צוריקשיקען קאנן. — ווער ביזט דוא?"

„„איינער פאָן דען האָפליישען דעם גראַפען פאָן סוסעקס, דער אייערער מאיעסטעט צו דיענען פאָם גראַפען מיט איינער באָטשאַפט היערהערגעשיקט וואורדע.""

דאס נעיגטע דער קאָניגין פערפינסטערטע זיך יעטצט אונד צאָרניג ריעף זיא: „איהר זייד פאָן דען לייטען דעס גראַפען סוסעקס, וועלכער דעניעניגען, דען וויר צו איהם שיקטען, בעשימפפטע אונד הינויסוואַרף; נון, וויר וואָללען אויך זיינע לייטע זאָ אונגעריג בעהאנדעלן. געסטערן שיקטען וויר אונזערען לייב-ארצט צום גראַפען, אונזער ארצט פאנד יעדאָך פאָר דעם שלאָססע איינע גאנצע ארמעע פאָן בעוואפפנעטען מעננערן, אלס אָב דא איין לאנגער דעם פיינדעס וועהרע, אונד אלס ער אין אונזערעם נאמען איינלאס בעגעהרטע, וואורדע איהם דערזעלבע פערוויינגערט."

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

איגאבהענגיגקייט רומעניענס אן דיא בעדינגונג דער
יודענ-עמאנציפאציאָן קניפּפטע. — נון, דייטשלאנד
האט וואָהל ניכט צו פירכטען, דאס איהם אמעריקא
וועגען דער יודענפערפאָלגונג דען קריעג ערקלע-
רען ווירד, אבער יעדענפאללס איזט עס איינע שאנ-
דע פיר דאס געבילדעטע דייטשלאנד, ווענן עס פאָן
דער אמעריקאנישען רעגיערונג ערמאהנט ווערדען
מיססע, דער אבשייליכען יודענפערפאָלגונג איין
ענדע צו מאכען! זעלבסט איינע לוטהעראנישע
צייטונג אין בערלין, דערען רעדאקטער איין לוטהע-
ראנישער גייסטליכער איזט, טריטט יעטצט געגען
דיא יודענ-העטצע אין דייטשלאנד אויף, אינדעם
זיא דיעזע אונדולדזאמקייט געגען אנדערסגלייביגע
אויף דאס שטרענגסטע פערדאמטט אונד דיא אבזעט-
צונג דעס האָפפּרעדיגערס שטאָקער פאָרדערט!

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

*(דער קאָניג אונד קאָשוטה'ס
שריפטען.) איין וויענער בלאטט מעלדעט:
„דיעזער טאגע שפּראך זיינע מאיעסטעט דען וואונש
אויס, דאס מאן איהם אויס דער בוכהאנדלונג דיא
בערייטס ערשיענענען צוויא בענדע פאָן קאָשוטה'ס
ווערק ברינגען מאָגע, דא ער דיעזעלבען לעזען
וואָללע. איינער אויס דער אומגעבונג דעס מאָנאר-
כען מאכטע היעצו פאָלגענדע בעמערקונג: „מא-
יעסטעט! קאָשוטה'ס ווערק שפּריכט יא צום גראָ-
סען טהייל נור פאָן דער אונגארישען רעוואָלוציאָן
אונד העטצט דאס אונגארישע פאָלק צור לאָזריי-
סונג פאָן עסטערריידך. אייערע מאיעסטעט ווער-
דען וואָהל דאָך איינע זאָלכע דורך אונד דורך
רעוואָלוציאָנערע שריפט ניכט לעזען וואָללען!" —
דער קאָניג לעכעלטע איבער דיעזע בעמערקונג
אונד זאגטע: „ווארום זאָללטע איך דענן דיא קאָ-
שוטה'שען שריפטען ניכט לעזען! דאס פאָלק, דעם
דיעזע שריפטען וועגען איהרעם אויפרייצענדען אינ-
האלטעס אימטעריין געפעהרליך ווערדען קאָננטען,
ליעזט דיעזעלבען, אונד גראדע איך, דעם זיא
ניכט געפעהרליך ווערדען קאָננען, זאָללטע זיא ניכט
לעזען? איך דארף זאָלכע שריפטען לעזען, איהר
קאָננט זיכער זיין, דאס איך מיר פאָן דענזעלבען
ניכט ווערדע דען קאָפּף פערדרעהען לאססען אונד
ווערדע געגען מיך זעלבסט ניע רע-
וואָלוציאָנער ווערדען!" — אללעס מיסטע איפּלא-
כען איבער דיא עבענזאָ וויטציגע, אלס טרעפפליכע
בעמערקונג זיינער מאיעסטעט. עס איזט זעלבסט-
פערשטענדליך, דאס שאָן איינע שטונדע שפּע-
טער דיא צווייא ערסטען בענדע דעס קאָשוטה'שען
ווערקעס אים לעזע-קאבינעט זיינער מאיעסטעט זיך
בעפאנדען! —

*(פירסט ביסמארק האט יידי-
שע פערוואנדטע.) דיא בערלינער „פאָלקס-
צייטונג" שרייבט: עס ווארדע אָפט בעהייפּטעט,
דאס דער רייכסקאנצלער בייא דען יודענ-העטצע-
רייען דיא האנד אים שפּיעלע האבע. דאס ערשיינט
דאָך אינגלייבליך, דא פירסט ביסמארק צאהלרייכע
יידישע פערוואנדטע האט. דער לאנדראטה, הערר
בארשאלל, אין טהאָרן, איזט נעמליך שוואגער
דעס פירסטען ביסמארק, דא ער איינע שוועסטער
דער פירסטין ביסמארק צור פרויא האט. נון איזט
הערר בארשאלל זעלבסט געטויפט, דאָך האט
דערזעלבע אין זיינער פאמיליע פיעלע יידען. אויך
דיא בידען זאָהנע דעס העררן בארשאלל הייראַ-
טעטען יידינגען. זאָ קאָממט עס, דאס דיא פאמיליע
בארשאלל אין פערשיעדענען שטעדטען, נאמענט-
ליך אין ברעסלוי, קאָניגסבערג אונד זעלבסט אין
בערלין, פיעלע יידישען פערוואנדטען צעהלט. איין
יידישער ביכער-פאבריקאנט אין בערלין פיהרט
עבענפאללס דען נאמען בארשאלל, וויא אויך מעה-
רערע יידישע דאָקטאָרען אין דער הויפּטשטאדט,
דיא צו דיעזער פאמיליע געהאָרען. פירסט ביסמארק
דירפטע אלזאָ אים ריקזיכט פיר דיעזע יידישע
פערוואנדטשאפט דיא יודענ-העטצערייען ניכט אונ-
טערשטיטצען!" — זאָ ווייט דיא ערוועהנטע „פאָלקס-
צייטונג". דיא מיטטהיילונג פאָן דען יידישען אנפער-
וואנדטען ביסמארקס האט אללערדינגס פיעל אי-
בעראשענדעס. אלליין זעלבסט ווענן ביסמארק
קיינע יידישען פערוואנדטען העטטע, זאָ ווערע עס
דאָך זיינע פפליכט, דיא יודען אין שוטץ צו נעהמען.
דיא יודען האבען וואָהל דאָך דאס רעכט, אויף
דען שוטץ יענעס שטאאטעס צו רעכנען, דעססען
בירגער זיא זינד אונד דען זיא מיט איהרען שטייערן
ערהאלטען! —

*(יודענ-פיינדליכעס אין
יאססי.) אויס דער רומענישען שטאדט יאססי
ווירד בעריכטעט: „דיא היעזיגע יודענגעמיינדע קאם
בייא דער שטאדט-בעהאָרדע וועגען צו-ווייזונג איי-
נעם נייען פריעדהאָפעס איין, דא דער אלטע פריעד-
האָף בערייטס איבערפיללט איזט. אונד דא צייגטע
זיך וויעדער דער אלטע רומענישע יודענהאס אין
זיינער גאנצען אבשייליכקייט. דער בירגערמייסטער,
איין אייסערסט געבילדעטער מאנן, וואר וואָהל דא-
פיר, דאס דען יודען איין פלאטץ צו איינעם פריעד-
האָף אנגעוויעזען ווערדע, וועלכער זיך היעפיר אים
זיננע דער בעשטעהענדען געזעטצע אם מייסטען
איינגען ווירדע. דאָך דיא יודענפיינדליכען רעפרע-
זענטאנטען שטיממטען פיר דיא אנווייזונג איינעם
פלאטצעס, דער פאסט אימטער איבערשוועממט
איזט אונד זאָציזאגען יאהר אויס יאהר איין אינטער
וואססער שטעהט. דאס ענדע וואר, דאס זאָיאָהל
דער בירגערמייסטער, אלס אויך זיין שטעללפער-
טרעטער אויס ערגער איבער דיעזעס אונווירדיגע
בענעהמען דער שטאדטרעפּרעזענטאנטען איהרע
שטעללען ניעדערלעגטען." — אללענפאללס שטעהט
הייטע דיא יודענגעמיינדע צו יאססי אָהנע „בית
החיים". מאָגען דיא רומענען אלזאָ דאס גאנצע גע-
ביעט פאָן יאססי מיט איהרען גרעבערן פיללען,
דא איין יודע פאָרלייפיג דאָך ניכט שטערבען דארף.
דיא שטאדט יאססי האט'ס אללערדינגס וויטער
געבראכט, אלס זעלבסט בערלין. אין דער הויפּט-
שטאדט דייטשלאנד'ס ווארדע דער קאמפּף נור
געגען דיא לעבענדען יודען איינגענאָממען, אין יאססי
ערשטרעקט ער זיך אויך געגען דיא טאָדטען יודען!

*(דער איינגעשפּערטע לעה-
רער אין שאָלט.) ווער האבען דיא מיט-
טהיילונג געמאכט, דאס איין יידישער לעהרער אין
שאָלט פאָם אָרטס-ריכטער איינגעשפּערט ווארדע,
וויל מאן בעהויפּטעטע, דאס ער איין שול-קינד צו
שטארק געציכטיגט האבע, וועהרענד דאס קינד אין
ווירקליכקייט אן דיפטעריטיס ערקראנקט וואר. נון
ערשיינט היעריבער בעצוגליך אין דען ברעסטערן
פאָלגענדע ערקלערונג: „דער אָרטס-ריכטער צו
שאָלט איזט איין זעהר געבילדעטער מאנן, דער
פריהער זאָגאר גימנאזיאל-פראָפעססאָר אין קעטש-
קעמעט וואר. דיעזער העטטע געוויס קיינען לעה-
רער אָהנע אורזאכע איינשפּערען לאססען, דיא
טהאטזאכע איזט אבער, דאס דער לעהרער דאס
קינד ווירקליך זעהר שטארק ציכטיגטע, זאָ דאס אם
גאנצען קערפּער בלוט-צייכען זיך צייגטען. פאָן
איינער דיפטעריטיס איזט אין שאָלט קיינע שפּור.
דער ריכטער בעשטראַפטע דאהער דען לעהרער
וועגען צו שטארקער קערפּערליכער פערלעטצונג
איינעס זיינער שילער צו 5 גולדען. דער לעהרער
מאכטע נון געוואַלטיג אונד בעשימפּפטע דען ריכ-
טער, היעפיר ווארדע דערזעלבע יעדאָך מיט ווייי-
טערען 5 גולדען בעשטראַפט. דא גערעטה אבער
דער לעהרער אין גרענצענלאָזע וואטה אונד
מאכטע זאָלכע שקאנדאלע, דאס מאן זיך געצוואונ-
גען זאה, דענזעלבען ביז צור אנקונפט דעס שטוהל-
ריכטערס אין האפט צו נעהמען." — ווענן זיך דיא
זאכע זאָ פערהאלט, זאָ דירפטע זעלבסט דער שול-
אינשפּעקטאָר דעם אבגעשטראַפטען לעהרער וועניג
העלפען קאָננען. איינע בעהאָרדליכע פערזאָן דארף
מאן אינטער קיינען אומשטענדען בעליידיגען. דער
לעהרער העטטע וואָהל דאס רעכט געהאבט, געגען
דען אויסשפּרוך דעס ריכטערס צו אפפעללירען,
דאָך ניכט, דענזעלבען צו בעליידיגען. דאס שטעהט
וואָהל דאָך אין קיינעם לעהרער-דיפּלאָם, דאס איין
לעהרער איינען ריכטער אָדער אירגענד יעמאנד
אנדערן בעליידיגען דארף! — פאָר מעהר אלס 30

פאָלליעטאָן.

צוויא שוועסטערן.

(62-טע פאָרטזעטצונג.)

דער זאָנסט טרייע פריינד אונד אנהענגער דעס גראַ-
פען סוסעקס, נעמליך הערר בלונט, ערגעדטע זיך זעהר אי-
בער דיעזען אויפטראג זיינעס הערן, צור קאָניגין צו פאה-
רען. — „צום טייפעל! (ריעף ער) העטטע מיך גראף סו-
סעקס ליעבער צור אויפנאהמע איינעס קאמפּפעס מיט דעם
גראַפען לעסטער געשיקט, זאָ העטטע איך געוויס זיינען
אויפטראג ציעמליך גוט אויסגעריכטעט. דאָך — צו אונזע-
רער גנעדיגען קאָניגין צו געהען, בייא וועלכער יעדעס
וואָרט געוואָגען, איבערצוקערט אונד איבערגאָלדעט ווער-
דען מוס, איזט איינע ארבייט, דיא איבער מיין אלט-ענג-
לישעס געהירן געהט!" — יעטצט ווענדעטע זיך בלונט אן
וואלטער אונד זאגטע: „קאָמם מיט, מיין ליעבער יונגע,
דא דוא דיעזע גאנצע געשיכטע מיט דען אונאנגענעהמליכ-
קייטען בייא דער קאָניגין פערשלאגען האסט! איך וויל
זעהן, אָב דוא אויך פאָר דער קאָניגין זאָ פייעריג אונד
קעק זיין קאָננסט!"

וואלטער לאכטע אונד וויללינגטע גערנע איין, זיי-
נען קאָללעגען בלונט צור קאָניגין צו בעגלייטען: זיא בע-
שטיעגען איין שיף, דאָך אלס זיא אין דיא נעהע דעס
שלאָססעס דער קאָניגין קאמען, בעמערקטען זיא, דאס דאָרט
אויך דאס פראכטפאָללע שיף דער קאָניגין אין בערייט-
שאפט שטעהט, איינע פאהרט צו מאכען.

„עס שיינט מיר (זאגטע בלונט), אלס ווערדע אונ-
זערע זענדונג אומזאָנסט זיין, דענן דאס שיף דער קאָניגין
ליעגט דאָרט דערארט אויסגעריסטעט, אלס ווענן איהרע
מאיעסטעט אים בעגריפפע ווערע, אויסצופאהרען. ביים
הימעל! דיעס בעדייטעט פיר אונס ניכטס גוטעס. עס
איזט יא נאָך ציעמליך פריה, עס מוס דאהער איינע גע-
פעהרליכע פערשלאססונג זיין, דיא איהרע מאיעסטעט זאָ
פריה אין בעוועגונג זעטצט. נאָך מיינער אנזיכט ווערע עס
אם בעסטען, ווער קעהרען אום אונד זאגען אונזערעם גראַ-
פען, וואס ווער געזעהען!"

„וויא פיינע דוא ביזט! (ריעף וואלטער) מיט יעדעם
מאנגע קאָננסט דוא דען קאמפּף בעשטעהען, אונד פאָר
איינעם וויבע ציטטערסט דוא! דוא ווילסט דעם גראַפען
זאגען, וואס ווער געזעהען, וואס האבען ווער דענן איינענט-
ליך מעהר געזעהען, אלס איין שיף מיט האָפלייטען אונד
לייב-גארדיסטען? — פיהרען ווער דאהער אונזערן אויפ-
טראג אויס אונד זאגען דאנן דעם גראַפען, וואס דיא קאָ-
ניגין געאנטוואָרטעט האט!"

בלונט אונד וואלטער לענקטען איהר שיף נאָך דעם
אופער, שטיעגען אויס, אונד אלס זיא זיך איבערצייגטען,
דאס דיא קאָניגין נאָך ניכט אין דאס שיף געשטיעגען וואר,
לענקטען זיא איהרע שריטטע נאָך דעם פאלאסטע דער
קאָניגין. אלס זיא זיך דעם טהאָרע דעם פאלאסטעס געהער-
טען, זאגטע איהנען איינער פאָן דען טהיר-שטעהערן, זיא
קאָננטען יעטצט ניכט איינטרעטען, וויל דיא קאָניגין אים
בעגריפפע זייא, הערויסצוקאָממען.

„וויר זינד אבער דיא געזאנדטען דעס גראַפען פאָן
סוסעקס (ריעף וואלטער), אונד דיא לייטע דיעזעס גראַפען
האבען צו יעדער צייט צוטריטט צור קאָניגין."

„עס איזט מיר אללעס איינס (זאגטע דער טהיר-
שטעהער). איך קאנן שטעללע אונד לעבען פערליערען, ווענן
איך אייך געגען דען ערהאלטענען בעפעהל איינלאססע!"

„שטילל וואלטער! (ריעף בלונט ציטטערנד) לאססעט
אונס וויעדער אונ'ס שיף שטייגען אונד צוריקפאהרען."

„ניכט עהער, אלס ביז איך דיא קאָניגין הערויסקאָמ-
מען זעהע אונד זיא שפּרעכע (ריעף וואלטער)."

„דוא ביזט פעררוקט, ריין פעררוקט!" (אנטוואָרטעטע
בלונט) — — אין דיעזעם איינגענבליקע ווארדע דיא טהירע
געאָפפנעט, אונד האָפ-קאוואליערע, אונטער פאָרטריטט אונד
בעגלייטונג דער לייבוואכע, טראטען אין רייהע אונד גליעד
הערויס. היעראויף ערשיען דיא קאָניגין עליזאבעטה זעלבסט,
פאָן דען האָפדאמען אומגעבען. זיא וואר דאמאלס אין
דער בליטהע איהרער יאהרע אונד קאָננטע אלס קאָניגין
שאָן גענאננט ווערדען.

וואלטער דרענגטע זיך מיט קיהנהייט צור קאָניגין
העראָן, טראָטצדעם איהן בלונט מיט אללער געוואלט צו-
ריקצאָג. אלס דיא קאָניגין צופעללינגערווייזע אויף וואלטער
בליקטע, נאהם דיעזער עהרערביעטיג זיינען הוט אב, העפ-
טעטע זיינע לעבהאפטען בליקע פעסט אויף דיא קאָניגין
אונד ליעס זיך פאָן איהרעם בליקע ניכט איינשיכטערן.
וואלטער וואר איין זעהר היבשער, שלאנק געוואכסענער
יינגלינג, אונד ער וואוסטע איינען זאָלכען פייעריגען בליק
דער קאָניגין צוצו-ווענדען, דאס דיא קאָניגין, וועלכע פאָן
דער גאנצען וועלט בעוואונדערט אונד געליעבט זיין וואָלל-
טע, דיעזען בליק מיט גרױסעם וואָהלגעפאללען בעמערקטע.
אבער באלד האטטע איין זאָנדערבארער אומשטאנד נאָך
לעבהאפטער איהרע אויפמערקזאמקייט אויף דיעזען יינגלינג
געלענקט. עס האטטע נעמליך אין דער נאכט צופאָר גע-